ΠΑΛΗΕΣ ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ ΑΠΟΚΡΗΕΣ

Ο ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ

Β'.

Ὁ Θεοδοσίου ἦταν καὶ καλὸς φαρσέρ.

Μιὰ φορὰ εἶχε μείνει μὲ 50 μοναχὰ λεπτὰ στὴν τσέπη. Καὶ μὲ τὰ 50 αὐτὰ λεπτὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ φάῃ κι' αὐτὸς κι' ὁ σύντροφός του ὁ Κουμάντος. Μὰ ὁ Θεοδοσίου δὲν ἀπελπίστηκε· ἔστειλε τὸν Κουμάντο ν' ἀγοράσῃ μὲ τὰ πενῆντα λεπτὰ κόλλες χαρτὶ καὶ φάκελλα καὶ σὲ λίγο πόζαρε στὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς ὡς πωλητὴς φαρμάκου γιά... τοὺς κάλους!... Ἀνέβηκε λοιπὸν σὲ μιὰ καρέκλα κι' ἄρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Φάρμακο γιὰ τοὺς κάλους, φάρμακο γιὰ τοὺς κάλους! Φάρμακο ἀλάνθαστο, κυράδες καὶ κύριοι!...

Στὴ στιγμὴ μαζεύτηκαν γύρω του ἄπειροι πελάτες καὶ τὰ χαρτοφάκελλά του, ποὺ εἶχαν μέσα σκόνη ἀτὸ κοπανισμένο κάρβουνο, κεραμίδι καὶ κιμωλία, μοσχοπουλήθηκαν πρὸς μιὰ δραχμὴ τὸ ἕνα.

Κι' ἔτσι ἱκανοποιήθηκε κι' ὁ Θεοδοσίου, κι' ὁ... κοσμάκης ποὺ τ' ἀγόρασε.

Τὴ μέθοδο αὐτὴ τὴν ἐφάρμοζε συχνὰ στὶς ἀπενταρίες του ὁ Θεοδοσίου.

Μόνο ποὺ ἄλλαζε κάθε φορὰ τὸ εἶδος τῆς σκόνης ποὺ πουλοῦσε.

Κάποτε μάλιστα μοίρασε στοὺς πελάτες του χαρτοφάκελλα... χωρὶς θαυματουργὸ σκόνη μέσα. Κατόπιν ἀπεσύρθη μὲ τὴν εἴσπραξι καὶ τὸν Κουμάντο σὲ μιὰ ταβέρνα γιὰ νὰ φᾶνε. Οἱ ἀγοραστὰ ἄνοιξαν τὰ φάκελλα καὶ βρῆκαν σ' αὐτά, ἀντὶ σκόνης κατὰ τῶν κάλων, ἕνα λευκὸ χαρτάκι μὲ τὴν ἑξῆς σύστασι:

«Θέλετε νὰ γλυτώσετε ἀπὸ τοὺς κάλους σας; Φορᾶτε φαρδειὰ παπούτσια»!...

Ἐννοεῖται ὅτι κανένας δὲν ἐθύμωσε μὲ τὸν Θεοδοσίου. Ἀντιθέτως, ὅλοι γέλασαν μὲ τὸ πάθημά τους.

***

Κάθε Ἀποκρηὰ ὁ Θεοδοσίου ἔγραφε κι' ἀπὸ μιὰ σάτυρα, τὴν ὁποία μαθαίνανε ἀπ' ἔξω ὅλα τὰ πρόσωπα τοῦ... «ἔργου», καὶ τὴν ἀπήγγελλαν στοὺς δρόμους.

Στὴν ἀρχὴ ἔβγαινε στὸ κάρρο ὁ ποιητὴς καὶ ἀπευθυνόταν πρὸς τὸ νοῆμον καὶ... χαζὸ κοινόν:

Ἀγαπητοί, ἀνέβηκα
εἰς τὸ ἁμάξι πάλιν.
Ἰδέτε φάτσαν ἔξοχον
σπουδαίαν καὶ μεγάλην.
Βλέπετε μίαν ἔκλαμπρον,
ἄκρως προσωπικότητα,
βλέπετε, τέλος, φίλτατοι,
σπουδαίαν κλασικότητα,
βλέπετε ἕναν ποιητὴ
τοῦ κάρρου — πόση τά-
(ξις! —
ἐφ' ἅρματος συρόμενον,
νὰ λέῃ τὰ... ἐξ ἁμάξης!..

Ἔπειτα ἐνεφανίζετο στὸ κάρρο ὁ πλούσιος, γεμᾶτος παράδες, ὁ ὁποῖος τὰ βλέπει ὅλα ρόδινα καὶ τὸ μυαλό του εἶνε διαρκῶς στοὺς χοροὺς καὶ στὶς διασκεδάσεις:

— Τί νὰ σοῦ πῶ, ἀγαπητέ,
φίλε μου Κωνσταντῖνε,
διασκεδάζει ὁ Πειραιεύς,
γλεντοῦν καὶ αἱ Ἀθῆναι.
Παρατηρῶ κάθε πρωῒ
εἰς τὶς ἐφημερίδες
πῶς δίδονται παντοῦ σουπὲ
καὶ χορεσπερίδες,
καὶ μ' ὅλην τὴν ἀκρίβειαν,
φίλε μου, τῶν τροφίμων,
διασκεδάζει τὸ πολὺ
κοινὸν καὶ τὸ νοῆμον...

Ὁ ποιητὴς τοῦ κάρρου ὅμως δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸν πλούσιο. Ἀπεναντίας βλέπει τὸν κόσμο νὰ πεινάῃ. Ὁ πλούσιος τὸν καθησυχάζει, λέγοντάς του ὅτι εὐτυχῶς ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶνε... ὀλιγαρκής.

Ἔπειτα τοῦ διηγεῖται ὅτι πέρασε θαυμάσια σὲ κάτι χορεσπερίδες καὶ ὅτι ἑτοιμάζεται νὰ πάῃ κι' αὔριο σὲ κάποιον ἐπίσημο χορό:

— Θὰ πάω, λέει στὸ χορὸ
γιὰ νὰ χορέψω τὸ Κὰν-Κάν,
ποὺ τόσο μοῦ ἀρέσει.
Κι' ἡ ντάμα, ὅταν μάλιστα
μὲ πιάνει ἀπὸ τὴ μέση,
αἰσθάνομαι γαργαλητό...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ παρουσιάζεται κάποιος φτωχὸς καὶ ζητάει ἐλεημοσύνη ἀπ' τὸν πλούσιο.

Ὁ πλούσιος τὸν συμβουλεύει νὰ πάῃ νὰ δουλέψῃ.

Πετιέται τότε ὁ ποιητὴς (ὁ Θεοδοσίου) καὶ ρίχνεται κατὰ τοῦ πλουσίου, βγάζοντας ἐναντίον του ὅλο τὸ ἄχτι τοῦ μποέμ, ποὺ ἦταν τὶς περισσότερες φορὲς ἀπένταρος, κατὰ τῶν πολυταλάντων Ἀθηναίων.

***

Ὁ Θεοδοσίου δὲν ἐχώνευε τοὺς ἀσυνειδήτους δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς θεσιθήρας. Κι' ὅταν ὁ πλούσιος ρωτάει τὸν φτωχὸ σὲ ποιὰ θέσι θέλει νὰ τὸν διορίσῃ κι' ἐκεῖνος ἀπαντᾶ πῶς θέλει νὰ γίνῃ τελώνης, βγαίνει στὴ μέση πάλι ὁ ποιητὴς καὶ καυτηριάζει τοὺς θεσιθήρας καὶ ἀργομίσθους.

Ἰδοὺ τώρα ὁ διάλογος πλουσίου καὶ φτωχοῦ γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ διορισμοῦ τοῦ δευτέρου:

— Ἀλλὰ προσόντα, φίλε μου,
χρειάζονται πολλά.
Δὲν πρέπει νᾶσαι τίμιος,
μόν' πρέπει νὰ σουφρώνῃς,
κι' οὔτε πειράζει στὰ ψιλὰ
τὸ χέρι ἂν ἁπλώνεις.
— Τοὐλάχιστον κὰν ἐλεγκτὴς
νὰ γίνω τῆς σταφίδος.
— Πρέπει νὰ τρωγῆς κι' ἀπ' αὐτήν,
πρὸς χάριν τῆς πατρίδος.
— Τοὐλάχιστον διανομεὺς
εἰς τὸ τηλεγραφεῖον;
— Ξέρεις ν' ἀνοίγεις γράμματα,
δέματα νὰ σουφρώνῃς;
Ἀλλέως τὸν διορισμὸ
Ποτὲ δὲν κατορθώνεις.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἐμφανιζόταν ὁ «ὑπηρέτης», ὁ ὁποῖος συμβούλευε τὸν ἀφέντη του νὰ μὴ δίνῃ χρήματα στοὺς φτωχούς, ἀλλὰ νὰ τὰ τρώῃ ὅλα μόνος του.

Ἔπειτα ἐμφανιζόταν πάλιν ὁ ποιητής, γιὰ νὰ παρομοιάσῃ τὸν νεόπλουτο μὲ γάϊδαρο — «καὶ νὰ μὲ συγχωρεῖτε, ὅπως ἔλεγε ὁ Θεοδοσίου — ποὺ τοῦ φόρεσα χρυσῆ σέλα καὶ σοβαρεύτηκε, μὰ δὲν ἔπαψε ποτέ του νὰ γκαρίζῃ». Κατόπιν παρουσιαζόταν κι' ὁ μπακάλης, ὁ ὁποῖος, καθὼς ὅλοι οἱ μπακάληδες, καὶ τότε καὶ τώρα καὶ πάντοτε, δὲν συμφωνοῦσε μὲ τὸν ποιητή, στὸν ὁποῖο ἔλεγε:

— Τί εἶσαι εἶπες; Ποιητής. Μὲ ἄλλους λόγους λορδατζῆς!

Κι' ὁ ποιητὴς ἀπαντοῦσε:

— Καὶ σεῖς ληστής!
Ἐγὼ μὲ τὰ στιχάκια μου
τὸν γέλωτα σκορπίζω,
κι' ὄχι ὅπως ἐλόγου σας,
αἰσχρῶς νὰ θησαυρίζω.
Ἐσεῖς τὸ νοῦ σας ἔχετε
πάντοτε μὲ ἀναίδειαν,
ὅλοι σας οἱ μπακάληδες
μόνον στὴν αἰσχροκέρδειαν,
καὶ βρήκατε κατάλληλον
καιρὸν νὰ θησαυρίσετε
καὶ τὸν κακόμοιρο λαὸ
κυττᾶτε νὰ τὸν γδύσετε.

— Νὰ λοιπόν, καθὼς λέει κι' ἕνας... κριτικὸς τοῦ Θεοδοσίου, ὅτι δὲν ἔλειψε ποτὲ ἡ αἰσχροκέρδεια ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Ὁ κόσμος ὅμως τότε γλεντοῦσε καὶ γελοῦσε καὶ περιοριζόταν μοναχὰ νὰ προγκάρῃ κάποτε τὸν ποιητὴ τοῦ κάρρου.

***

Αὐτὸς μὲ λίγες γραμμὲς ἦταν ὁ Θεοδοσίου, ὁ ὁποῖος μιὰ μέρα ἔσβυσε σὲ μιὰ καμαρίτσα τῶν Πετραλώνων, ἀπὸ φθίσι τοῦ λάρυγγος. Ὁ λάρυγγας ἐκεῖνος, ποὺ μὲ τὶς φωνές, τὰ λόγια του καὶ τὰ ἀστεῖα του, προκαλοῦσε τόσα γέλια στὸν κόσμο, ἔλυωσε καὶ θανάτωσε τὸν ἀφέντη του.

Ἂν πέθανε ὅμως ὁ Θεοδοσίου, ἡ μνήμη του περνάει, κάθε Ἀποκρηά, πάνω ἀπ' τὴν παλιὰ Ἀθήνα, ἀφίνοντας σ' ὅλους τοὺς παληοὺς Ἀθηναίους ἕνα χάδι φαιδρότητος καὶ μελαγχολικῶν ἀναμνήσεων γιὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ πέρασε γιὰ πάντα, μαζὺ μὲ τοὺς καλοὺς κι' ἀληθινοὺς ἀνθρώπους της....

παίους, θὰ γινόμαστε δραστήριοι, ἐνεργητικοὶ καὶ μεγάλοι ἐπιστήμονες, μεγάλοι καλλιτέχνες. Ἐκεῖνος ποὺ θὰ μᾶς σώσῃ, δὲν θὰ εἶνε οὔτε ἕνας διπλωμάτης σὰν τὸν Βενιζέλο, οὔτε ἕνας οἰκονομολόγος, μὰ ἕνας... μάγειρος! Ἐσὺ καὶ μόνο, Σοφία μου, μπορεῖς νὰ μᾶς σώσῃς, ἂν ὅμως ἀφήσεις τὴν Πολίτικη κουζίνα καὶ καταπιαστεῖς μόνο μὲ τὴν Παριζιάνικη. Γιατί παίζεις Γερμανικὴ μουσικὴ καὶ δὲν παίζεις ἀμανέδες; Ἄσε λοιπὸν τὰ τὰς-κεμπάπια καὶ τὰ ἰμὰμ-μπαϊλντὶ καὶ φτιάνε φιλέτο ψαριοῦ μὲ ἐκείνη τὴ θαυμάσια σάλτσα, ποὺ εἶνε σὰν ἀφρὸς καὶ ποὺ ἅμα τὴ γεύσαι, εἶνε σὰν νὰ ἀκουμπᾶς τὰ χείλη σου στὸν ἄσπρο λαιμὸ τῆς χορεύτρας τοῦ Καζίνου ντὲ Παρί.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ ΚΓ' μέρος.